

Nytt om gammelt

August 2007 – Nr. 3/07

FABERG HISTORIELAG – LILLEHAMMER

Medlemstur til Fåberg Vestfjell 19. august

Historielaget arrangerer busstur til Fåberg Vestfjell søndag 19. august.

Fåberg Vestfjell har historisk vært preget av en betydelig seterdrift. På det meste var det over 80 setrer i vestfjellet, beliggende både i setergreider og enkeltvis. De aller fleste gårdene i Fåberg kommune hadde egen seter. Seterbruket ble utviklet for å utnytte ressursene i utmarka. Dyra ble på den måten holdt borte fra bygda i vekstsesongen. Dette førte til at gårdene kunne vinterføre større besetninger enn garden alene var grunnlag for. Det var også vanlig at det ble produsert høy på seterlökkene, som ble kjørt hjem til gården om høsten og vinteren. Den intensive seterdriften i vestfjellet førte i perioder til at tilgangen på beite ble knapp. Dette førte til reguleringer som sikret at alle bruksberettigede fikk utnytte sin del av ressursene. Eksempelvis var det slik i vestfjellet at ingen gård fikk ha flere dyr på setra enn gården kunne fø om vinteren.

Driften ved de gamle setrene er nå lagt ned. Dette har ført til at kulturlandskapet er vesentlig endret. Mange bygninger og hustuffer har forsvunnet og flere seterlökkar og dyretråkk har grodd igjen. Vegetasjonen har dessuten forandret seg gradvis i nyere tid slik at mange områder ikke er til å kjenne igjen i forhold til situasjonen bare for noen tiår siden. Mange gamle seterhus er tatt godt vare på og minner om den gamle kulturen i fjellet.

Under turen blir det orientert om de setrene vi passerer og besøker og andre forhold av interesse om vestfjellet.

Program for turen

- 10.00** Bussavgang fra Lurhaugen, Lillehammer. Bussen kjører Torpavegen, om Sjoga, Lort-holoa og Svesetra til Borudsetra.
- 11.00** Kaffeservering på Borudsetra. Turen går deretter til Åltjern, tilbake til Svesetra og Skjellbreivegen til Skjellbreia setergrend.
- 13.30** Det serveres seterkost på Simenrudsetra. Returen til Lillehammer kjøres via Bleikjesetra, Svartdalsveien over Vismunda setergrend og Torpavegen.
- 16.30** Beregnet retur til Lurhaugen.

Egenandel

Deltakerne må betale egenandel med kr. 150,-.

Påmelding

Påmelding pr. telefon 61 25 99 84, etter kl. 19.00, eller til E-mail: kari.brennum@lillehammer.kommune.no

Frist for påmelding er 10. august.

Deltakerantallet er begrenset og det lønner seg å være tidlig ute med påmeldingen!

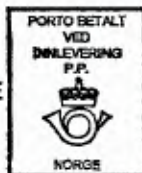
Denne turen blir ikke annonsert i avisene.

Gullringen er en av setrene i Fåberg Vestfjell.

A

PRIORITAIRE

Nytt om gammelt

utgis av Fåberg Historielag,
Postboks 331, 2602 Lillehammer.
post@faberghistorielag.no

Thorsrud a.s har tatt seg av produksjonen.

Blant praktstykker på Steig og gravhauger på Hundorp

Søndag 10. juli var to busser med medlemmer i Fåberg Historielag Lillehammer på busstur til Sør-Fron. Det er ikke ofte Johannes og Brita Steig på den gamle storgarden Steig åpner dørene for å vise fram prydstykkene som finnes på garden, men de gjorde et unntak for historielaget. Rundt 80 medlemmer fikk komme inn i føderådsbygningen. Historielaget besøkte også Sør-Fron kirke og Dale-Gudbrands gard.

Været var fint denne dagen, Arnfinn Engen guidet på buss-turen opp og ned, mens konservator Kåre Hosar på Maihaugen, selv sørfrøning av fødsel, fortalte på Steig og i kirken.

Den begavede bygdekunstneren og dekorasjonsmaleren Even Knudsen Sulengshaugen, 1822-1898, fra Harpefoss malte takene i begge salene på Steig, han utførte også store og flotte dekorasjonsarbeider på Isum, Solbrå, Kongslie og på nordre Førr.

Sulengshaugen er også kunstneren bak dekoren i Sør-Fron kirke, der signerte han kirkeoppdraget sitt i 1860 på en av endene til strekkbjelkene over søylene.

Sulengshaugen blir av eksperter regnet som en dekorasjonsmaler av internasjonalt format. Etter konfirmasjonen reiste han til Trondheim for å gå i lære. Han hentet inspirasjon og kunnskap fra flere læremestere, kanskje også fra Danmark og Tyskland.

I kirken fikk historielagsmedlemmene en svært hyggelig formiddagskonsert med bygdas kjente organist James Dickenson. Han spilte både Haydn og Mendelssohn, to komponister som begge hadde sin storhetstid mens den åttekantede og praktfulle kirken, Gudbrandsdalsdomen, var ny.

Dagen ble avsluttet på Dale-Gudbrands gard med god lunsj. Rasmus Stauri fortalte om garden

og tok med på en liten vandring. Ingen kjenner garden om Stauri, der han både er født og vokste opp og der foreldrene og besteforeldrene drev folkehøgskolen. Stauri tok også deltagere med på en omvisning i gravhaug- og steinsetningsområdene.

Turen var lagt opp og ble ledet av Kari Brennum, Kirsten Andberg og Steinar Ouren, med god hjelp av mange hjelpere, som blant annet serverte frisk frukt på gardstunet på Steig.

*Johannes og Brita Steig tok imot 80 medlemmer i Fåberg Historielag på den gamle kongsgarden Steig i Sør-Fron.
Foto: Anne Stokke.*

Mesna kultursti er gjenoppbygget

Mesna kultursti ble opparbeidet gjennom rydding av gamle stier langs Mesnaelva og oppsetting av informasjonsskiltene i forbindelse med Lillehammer bys 175 års jubileum i 2002. Prosjektet var en gave til byen fra stiftelsen Sammen for Lillehammer, Mesna Kraftselskap og Fåberg Historielag i anledning byjubileet. Informasjonsskiltene langs stien gir god informasjon om viktige deler av byens historie og gir innsikt i den betydning Mesnaelva har hatt både for etablering og utviklingen av Lillehammer som by.

Drift og vedlikehold av stien har vist seg å være problematisk, særlig på grunn av omfattende hærverk. I år ble det inngått en avtale mellom byens Rotaryklubber, Lillehammer Rotary og Mesna Rotary, og Fåberg Historielag om felles ansvar for istandsetting, drift og fremtidig vedlikehold av stien. Istandsettingen er nå fullført ved at alle informasjonsskiltene fra Svarga til Strandtorget er erstattet og satt opp igjen.

Etter planen skal kulturstien utvides med informasjonsskiltene også fra Svarga til Mesnasaga og fra Strand-

torget til mjøskanten. Kostnadene med vedlikeholdet er betydelige. Lillehammer kommune opprettet et vedlikeholdsfond for stien med første bevilgning allerede i 2002. Dette har kommunen fulgt opp med senere bevilgninger. Kostnadene med årets restaurering har blitt dekket av vedlikeholdsfondet.

Rotaryklubbene og historielaget håper at stien nå blir tatt godt vare på av brukerne og at regelmessig ettersyn og årlig vedlikehold vil medføre færre ødeleggelser.